

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Předmět: **Fyzika (FYZ)**
 Náplň: **Pohyb tělesa, síly a jejich vlastnosti, mechanické vlastnosti kapalin a plynů, světelné jevy**
 Třída: **Sekunda**
 Počet hodin: 2 hodiny týdně
 Pomůcky: Pomůcky, které poskytuje sbírka fyziky a audiovizuální technika v učebně fyziky, interaktivní tabule a i-učebnice

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
Pohyb tělesa	• Žák objasní klid a pohyb tělesa • Objasní pojem trajektorie a vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou • Určí, jak značíme dráhu a v jakých jednotkách ji udáváme • <i>Podle tvaru trajektorie rozezná, zda jde o pohyb přímočarý či křivočarý</i> • <i>Rozezná na základě znalostí dráhy a času, zda se jedná o pohyb rovnoměrný či nerovnoměrný</i> • <i>Změří uraženou dráhu tělesa a zapíše výsledek</i>	klid, pohyb vůči jinému tělesu vztažné těleso trajektorie, dráha přímocharý pohyb křivočarý pohyb	Čtení z grafu závislosti rychlosti na čase Sestrojování grafů Čtení z grafů Praktické příklady	Zajímavé údaje o rekordních rychlostech v různých sportovních disciplínách, porovnává rychlosti pohybu různých zvířat.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
	• Používá s porozuměním vztah $v = s:t$ pro rychlost pohybu tělesa při řešení problémů a úloh z praxe • <i>Znázorní grafem závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu</i>	rychlost rovnoměrný pohyb nerovnoměrný pohyb	Výpočty, problémové úlohy	
Síly a jejich vlastnosti	• Znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru a působišti • Používá vztah mezi gravitační silou a hmotností $F_g = m \cdot g$ • <i>Určuje pomocí olovnice svislý směr, změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek</i> • <i>Určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil</i> • Charakterizuje těžiště tělesa jako působiště gravitační síly působící na těleso • <i>Experimentálně určí polohu těžiště</i>	síla: velikost, směr, působiště gravitační síla siloměr newton výslednice dvou sil skládání sil těžiště	Práce ve skupinách: Měření síly Aplikace znalostí z geometrie: Znázornění sil Skupinová práce: Určování těžiště různých těles	historie mechaniky

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
	• Objasní podstatu pohybových zákonů • Používá vztah pro moment síly • Vyjádří rovnováhu na páce a kladce • Charakterizuje tlakovou sílu, používá vztah pro výpočet tlaku $p = F/S$ • Uvede základní jednotku tlaku, její díly a násobky • Používá vztah pro výpočet síly $F = p.S$ • <i>Rozpoznává výhody a nevýhody tření</i>	setrvačnost zákon setrvačnosti zákon síly zákon akce a reakce moment síly rovnováha na páce a kladce páka pevná kladka tlaková síla tlak pascal smykové tření	Praktické zkoumání fyzikálních zákonitostí s využitím pomůcek z mechaniky Příklady z praxe	bezpečnost v silniční dopravě
Mechanické vlastnosti kapalin	• Objasní podstatu Pascalova zákona • Charakterizuje hydrostatický tlak • Ukáže využití Pascalova zákona v hydraulickém zařízení	Pascalův zákon hydraulické zařízení hydrostatický tlak vztlaková síla Archimédův zákon		potápění ponorky přízpůsobení vodních živočichů životu v hloubce

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
	• Vysvětlí podstatu Archimédova • <i>Určuje, kdy se těleso potopí, vznáší nebo plove</i>	potápění vznášení se plování těles		
Mechanické vlastnosti plynů	• Charakterizuje atmosférický tlak • Objasní princip rtuťového tlakoměru	atmosférický tlak		vzducholodě
Světelné jevy	• Charakterizuje zdroj světla • Rozliší optická prostředí • Vysvětlí vznik stínů za tělesem • Objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce • Využívá závislosti rychlosti světla na prostředí • Vysvětlí zákon odrazu světla • <i>Zobrazuje rovinným zrcadlem</i>	zdroj světla optické prostředí stín, polostín zatmění rychlost světla úhel dopadu a odrazu rovinné zrcadlo	Grafické řešení zobrazování	Člověk a zdraví: Osvětlení účastníků silničního provozu zatmění Slunce v historii

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy	Metody a formy	Poznámky
	• <i>Rozpozná duté a kulové zrcadlo</i> • <i>Popíše paprsky význačného směru</i> • <i>Zobrazuje kulovými zrcadly</i>	duté zrcadlo vypuklé zrcadlo význačné paprsky		
Čočky	• <i>Určí, kdy nastává lom od kolmice či ke kolmici</i> • <i>Rozpozná spojku a rozptylku</i> • <i>Popíše paprsky význačného směru na tenké spojce a rozptylce</i> • <i>Objasní princip zobrazení lupou a oční čočkou</i> • <i>Objasní lom světla na optickém hranolu a rozklad bílého světla optickým hranolem</i>	úhel lomu lom od kolmice lom ke kolmici čočka spojka rozptylka ohnisko, ohnisková vzdálenost lupa rozklad bílého světla optickým hranolem	Zkoumání vzniku obrazu experimentálně a popis jeho vlastností Demonstrační pokusy	